

נחל'י נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברכלב | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גיליון מס' 789
פרשת ויגש תשפ"ג

ר"ח	אחד השבת	ביום שבת	הדלקת נרות
18:02	17:24	16:09	יחשלים
17:59	17:26	16:25	הל-אביב
17:59	17:23	16:16	חפה
18:03	17:27	16:28	באר שבע

דבר ראש הישיבה

כך תדבר עם השם

מדריך לשעת מצוקה: להודות, לדבר באמת ומתוך הלב, לפרט את הצרות והקשיים • ובסוף: למסור את הנפש • והכל נלמד מצורת הגישה של יהודה • קראו ותחי נפשכם!

יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת". ולבסוף על האדם לומר לה' שהוא מוכן למסור את נפשו ולקבל עול מלכות שמיים ולהיות עבד ה', כמו שיהודה מסר את נפשו והיה מוכן להיות עבד כך האדם צריך למסור את נפשו ולקבל על עצמו מלכות שמים להיות עבדו של הקב"ה, ואז יוצאים מתוך ההסתרה, כי כביכול ה' לא יכול לעמוד בזה שאדם בסוף למרות הכל מוכן למסור נפש ולקבל עצמו עול מלכות שמיים.

וצריך לדעת שהמליצה לפני ה' בקדושה היא דבר גבוה מאוד. כמו שהבאנו, רבינו נלמד אותנו שצריך לבוא לה' עם טענות ואמתלאות, וכולם הם בחינה של דיבור ומליצה בקדושה לפני ה'. ככל שאדם יודע איך לדבר עם ה' כראוי וכיצד לבקש, כך התפילה שלו יותר תתקבל וכך יהיה לו יותר חן בבקשותיו.

איזה יום היום?

והכלל הכי חשוב הוא, שבהתבודדות אין שום כללים... אף על פי שיש אומרים שהתבודדות היא כמו תפילת שמונה עשרה, שבתחילה מתחילים בשבח והודיה וגם מסיימים עם הודיה [ומי שיכול כל ההתבודדות רק לשבח זו ודאי מעלה גדולה], אבל לא תמיד האדם מסוגל לכך. וגם אין התבודדות הדומה לחברתה ואין שום שעה שדומה לשעה של אתמול, כל התבודדות היא משהו אחר, כי בכל יום עוברים על האדם קשיים וניסיונות חדשים ולכן אין מציאות שתהיה לאדם שתי התבודדות זהות. לעומת זאת בתפילות הקבועות, לצערנו קורה שהאדם מרחף בדמיונותיו כל התפילה עד שמגיע לשיר של יום שאז הוא צריך להיזכר איזה יום היום... וכל שאר התפילה יכולה להיות חסרת כוונה כלל ומלאה בדמיונות ובדיקוק כמו התפילה של אתמול, רק בהתבודדות הוא מתחיל לדבר עם ה' באמת ולכן זה משתנה מיום ליום כפי התנאים ומצב הרוח והניסיונות של היום וכ'.

רק לדבר אחד צריך לשים לב: אם האדם יוצא מהתבודדות בהרגשה שהוא צדיק וחושב "לא כל אחד זוכה לעשות התבודדות כמו שאני זוכה", נמצא שכל ההתבודדות מביאה לו גאווה. והאמת שצריכים לדעת שכל רגע בהתבודדות זה חסד ה', ועליו להודות להשם על עצם כך שזכינו לעשות התבודדות, ככתוב: "תרננה שפתי – כי אזמרה לה'!"

מובא בספר אמרי אמת (לאדמו"ר מגור) בפירושו הפסוק: "ויגש אליו יהודה", שרמוז בזה שיהודה ניגש להודות לה', כי בתוך השם "יהודה" נמצאת המילה הודיה, וההודיה ניגשה כביכול אל ה'. כי האחים היו בשיא הסתרת-הפנים בעת שרצו לקחת את בנימין, ודווקא בעת צרה גדולה כזו העצה היא להודות לה', כי על ידי כך מתגלה ה' ומתגלה הצדיק.

וזה בבחינת מה שכתוב בסיפורי מעשיות (מעשה ר' ממלך עני), שהחכם שנשלח לא הפסיק לשבח את המלך, ועל ידי כך המלך לא יכל להתאפק והסיר את הילון. וכן יוסף לא יכל להתאפק וגילה לכולם שהוא יוסף אחיהם, וזה היה על ידי שיהודה הודה לה' כאמור.

לא הצליח להתאפק

עוד מובא באמרי אמת שיהודה האריך בסיפור דבריו ליוסף וכביכול אמר לו שצריכים ליישר את ההדורים, ולכן אמר לפניו עובדות ודברי אמת: כך הייתה השתלשלות המאורעות, עברנו הרבה קשיים וצער וכ'... והכל היה באמת ובגילוי לב בלי שקר.

יהודה הסביר ליוסף כי למרות שבתחילה כולם היו מוכנים להיות עבדים כמו שכתוב "הננו עבדים לאדוני גם אנתנו גם אשר נמצא הגביע בידו", אבל אם יעשו כן יהודה לא היה מקיים את הבטחתו לאביו לערוך לשלומם של בנימין ולהשיבו אליו, ולכן מסר את נפשו ואמר שהוא מוכן להיות עבד במקומו, וזה גרם ליוסף להיכנע ולהתגלות.

וזה בחינת מה שמובא במעשה הנ"ל, שהחכם תיאר למלך את מצבה של מדינתו באמת בלי ייפוי המציאות, וכיון שאמר לו את כל האמת המלך לא יכול היה להתאפק והסיר את הילון.

דברי חן ופיוס

לומדים מהפרשה שלנו איך צריכים להתבודד בזמן של הסתרת פנים וקשיים, ראשית שצריכים לשבח ולהודות לה', ושנית – שצריכים לשתף את ה' בקשיים שעוברים וכל המעברים וכ', ולומר לה' את האמת ולספר באמת לה' על הקשיים שעוברים, וכביכול לטעון על מה שה' מעולל איתו, כמו שמובא בליקוטי מוהר"ן תניינא (תורה כ"ה): "לפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו

להזמנות:

02-6289761

052-7679638

ספרו החדש
של הרב"ח שמואל שטרן שליט"א

שביל חדש
נפתח אל הלב

עוצו עצה ותופר?!

על קיבה ריקה? ענה לו זייד'ל: "בערך חמש". לא נכון... השיבו הבדחן, "אחרי הראשונה הקיבה כבר לא ריקה"... זייד'ל התפוצץ מצחוק.

הלצה שליטית: הבדחן שם ידו על חוד השולחן ואמר לזייד'ל "תן לי מכה על היד", ומשהנחית את ידו משך חיט הבדחן את ידו וזייד'ל קיבל מכה דוקרת, התנפח שוב מרוב צחוק וסילם לו עבור המקצוע החדש והמשעשע שהנחיל לו.

פגש זייד'ל את זלמן חבירו ושיתפו במקצועו החדש, כשהוא גומר אומר לנסות עליו את הבדיחות, אולם בשינוי קטן – זייד'ל דיבר אידיש וכך גם סיפר את הבדיחות: "אמור 'ואס'" – ["מה" באידיש] אמר לחברו, וכשזלמן אמר ענה זייד'ל: "קארטפעל" – ["תפוח אדמה" באידיש]. ממ... מה הקטר...?

בדיחה שניה: "כמה ביצים אפשר לאכול על קיבה ריקה?" ענה לו זלמן: "שלוש". "אוף" אמר זייד'ל, "הבדיחה היא על חמש ביצים"...

נואש ניסה זייד'ל את הבדיחה השלישית: חיפש שפיץ, מצא את אפו האישי, שם עליו את ידו ואמר: "תן לי מכה על היד", ומיד משך את ידו וחטף סנוקרת בפניו...

מהו חיבור

להתחבר זה אומר להבין את המהות, מה רעיון העצה, על מה זה יושב, מה הרציונל. שנית – האם זה מתאים לי, לאופי שלי, ואם לא אזי לפי העיקרון שמאחורי העצה אחפש איך אני מצליח לעשות אותה בצורה המתאימה לי, שליטית, האם המציאות נכונה וכשרה לכך, או אולי צריך להמתין לעיתוי אחר.

כשיש חוסר בחיבור לעצה זה יכול להתבטא בחוסר יעילות כמו במשל החריזה (מה - תפוח אדמה), כגון אם הילד לא רגוע, או שהילד לא עונה בדיקו לפי התכנית והתשובות, אבל אם הבנת את הרעיון אחרת אליו ואלך בעקבותיו תוך התאמתו למציאות (שלוש/חמש ביצים).

הגרוע ביותר מתרחש כאשר העצה לא עובדת ומכל סיבה שהיא, וכאן מתחילה הכאה על חטא, משהו בסגנון: איזה חדל אישים אני, אין לי טיפת הבנה ויכולת חינוכית, או אולי שלומיאליות (משהו שמזכיר את הסנוקרת על האף...), חייבת להיות הבנה בסיסית שאכן מדובר רק בעצה ואין זה מצביע כלום על האישיות.

ליקוטי תפילות-קי"ז

וכמובן אסור לשכוח:

...ותקננו בעצה טובה מלפניך, והושיענו מהרה למען שמך, כי אתה יודע גדול חסרון העצה, ועוצם ריבוי הספקות שיש בלבי בכל הדברים אשר על פי רוב כל עצתי חלוקה לשתיים, ואיני יכול לתת עצות בנפשי בשום דבר למגדול ועד קטן אשר זה הדבר היה בעוכרי ומונע אותי הרבה מעבודת ה' ומתשובה אמיתית. רחם עלי בעל הרחמים גדול העצה ורב העלילה, וחזני לקבל תמיד כל העצות מצדיקי וכשרי הדור האמתיים, אשר כל עצותיהם נמשכות מהתורה הקדושה שקבלו מרבותיהם הצדיקים הקדושים האמתיים...

פ עמים תוהים אנו איך לנהוג ומה לעשות בבעיה חינוכית כלשהיא. פונים אנו למחנך או לחבר נאמן חכם ובעל ניסיון, ולפעמים אף לגדול בישראל, ושואלים בעצתו. הלה מרצה את משנתו הסדורה בעניין תוך נתינת שורת סיכום: "כשאתה מגיע הביתה אמור כך לילד, לאחר מכן תסתכל לילד בעיניים ותאמר... וכו', ואח"כ מוסיף סיפור אישי שעצתו הצליחה כמו פלס. נשמע נוצץ, מבטיח, 1000... אחוזי הצלחה.

אחרי כזו הרצאה הולך המתייעץ הביתה מלא און ומרץ, בתחושה שהבעיה מאחוריו, מעכשיו ששון ושמחה שקט ושלווה. ראשו כבר עסוק בתכנון המהלך, הוא יקרא לילד ויאמר לו: "ויסתכל לו בעיניים ואז יעשה... ולמעשה, כשבא מיודעונו הביתה הילד ישן בכלל, וכשקם רצה ללכת לחבר, ובאין סבלנות לשמוע מה האבא רוצה לומר, התחילו האיזמים וווו... הבעיה שוב עולה..."

פניה ליעוץ - הכנועה וקבלה

כשאנו באים לבקש עצה, ראשית צריך להיות ברור שבאנו לקבל, שכן באנו לשאול מחוסר ידיעה וכדו', לא כאותם ששואלים כל שאלה הלכתית לרב אחר, כדי להשיג את רצונם. כל שכן כשמדובר בעצת צדיקים וגדולי ישראל, שעלינו לקבלם ולקיימם, דברים כפשוטם, וכשדבר זה ברור נוכל לגשת ולהבין איך לבצע.

חיבור לעצה

לאחר קבלת העצה, ראשית עלינו להתחבר אליה ולהבינה ורק כך נוכל להשתמש בה כראוי. הכישלון בדוגמא שהבאנו לעיל נבע מאופן קבלת העצה ומהביצוע שנעשה כמעשה קוף בעלמא, ללא התאמה וחיבור למציאות.

כדי להבין מה נקרא "לא להתחבר" נעין במשל.

שלוש בדיחות

בדחן העיירה הרשים את המשתתפים בדרשתו המתובלת בפנינים מגלגלים מצחוק, חרוזים ששורשו לשרשרת ענק ובדיחות מותחות שפתיים וקורעות לחיים, לכבוד שמחת חתן וכלה. בין המשתתפים היה זייד'ל, שהתרשם מאד מהעוצמה של הבדיחות (ומהתהודה שהגיעה מהקהל...), לפיכך קיבל על עצמו שמעתה יעסוק גם הוא בשמחת חתן וכלה, למרות שההבנה שלו בתחום הייתה כחלבן שהחליט להטיס מטוס.

אומר ועושה. מיד לאחר ברכת המזון ניגש אל הבדחן וביקש ממנו שילמדו את האומנות. הבדחן הבין עם מי יש לו עסק, והחליט שזייד'ל הוא הבדיחה הבאה שלו. "אמכור לך שלוש בדיחות" – אמר, "ותתחיל לאט לאט. הבדיחה הראשונה: אמור 'מה'". משה אמר, חרז לו: "תפוחי אדמה". זייד'ל התגלגל ככדור...

בדיחה שנייה: שאלו – "כמה ביצים אפשר לאכל

פורחת ומתפזרת - לאן?

עכשיו נבין הרבה יותר למה כדאי לנו לקשר את עצמנו לצדיקים האמיתיים שבדור: מעטים הם שיכולים לומר על עצמם שהם לומדים תורה לשמה ממש, בלא פניות, שכוונתם רק להעלות את השכינה מעפרה. התורה עולה ישירות אל השכינה רק בצדיקים גדולים מאוד. מאחר וכך, בלימודינו או מסתכנים שהתורה תתפזר לאנשים שונים ואצל חלקם ממש היא יכולה להיעשות סם המוות! לכן אנחנו מתקשרים לפני לימוד התורה ועשיית המצוות לצדיקים, ואז גם אם איננו מצליחים לכוון לשם שמים התורה תיפול רק עליהם, והם יחדשו ממנה חידושים וילמדו אותה שוב בצורה נעלית ואמיתית – לשמה, ואז היא תעלה כולה לשכינה בצורה מופתית!

כך יתחיל בעל-הקריאה את הפרשה השבוע: "ויגש אליו יהודה", כל היהודים ניגשים אל יוסף הצדיק [שבכל דור רומז על הצדיק שבימין], ואומרים: "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני", ומסביר רש"י "יכנסו דברי באזניך", אנחנו מבקשים ממך שדברי התורה שנלמד ייכנסו באזניך ותעשה מהם מטעמים של ט"ל תורה כפי שאתה יודע, "ואל יחר אפך בעבדך", שמתורתנו לא יעשה סם המוות וחרון-אף, "כי כמוך כפרעה", ומסביר רש"י "חשוב אתה בעיני כמלך", על ידי שהתורה תיכנס באזני הצדיק האמיתי היא תעלה לשכינה שהיא

"מלכות" כפי שיודעים לומדים הקבלה והחסידות. כמו שאומרים ש"לכל כדור יש כתובת" ואין כדורים שעפים סתם כך לכאן ולשם, כך גם כשהתורה הלא-מושלמת מתפזרת באוויר: היא לא עפה סתם כך להיכן שתישא אותה הרוח; אם למדת בצורה של התקשרות לצדיק – זה מגיע לצדיק, ואם אתה יהודי שרחוק מהצדיק וקל-וחומר אם אתה חלילה חולק עליו, תחפש את תורתך אצל אלה שעובדים בהי-טק ובמחשבים עד צאת הנשמה, ושלא תתפלא מאיפה יש להם כל כך הרבה כח...

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן [תורה קנט, ליקוטי הלכות מקח וממכר ג])

תגיד לי, אתה לומד תורה לשמה? זו שאלה קשה, אבל גם אם נניח שעוד לא הגעת לזה – זה טבעי. כתוב בגמרא "לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות שלא לשמה, שמתוך שלא-לשמה בא לשמה". נו, מקובל.

עכשיו בוא תשמע מה קורה ברובד הרוחני עם תורה שלא לשמה.

תורה מטבעה עולה למעלה. כאדם בלי הבנה אמיתית ברוחניות אני מדמיין את זה ככלון הליום שתמיד עולה למעלה. אז ישנם בלונים מקצועיים שמיוצרים באופן שיוכלו להחזיק מעמד שם בשחקים, אך אלה הפשוטים שלא קיבלו הכשרה מתאימה מגיעים לשמים ומתפוצצים!

כך מתרחש עם תורה שלא לשמה. התורה מתרוממת קצת, אך אין בכוחה להגיע אל השכינה, היא מתפזרת בדרך ונזרית על הרבה ראשים של אנשים. אם זה אנשים טובים – הם זוכים לקבל חידושי תורה ישר לראש בלי שהם בכלל יודעים שזה מגיע מהלימוד שלי אתמול, אך אם זה מגיע לאנשים לא כשרים – זה מתהפך אצלם מסם חיים לסם המוות, מ"ט"ל תורה" ל"ל"ט מלאכות", ממריץ אותם לעבוד עוד ועוד וגם זה בלי שהם יודעים למה ומה קרה היום...

נוריד את זה עוד יותר לגשמיות: כשאנחנו לומדים, יוצאים ממנו אדי-מים. אם אנחנו מדברים בלימוד ודאי יוצאים אדים מהפה [ואתה יכול אפילו לראות זאת בימים קרים במיוחד], וגם אם איננו מוציאים מילים מהפה, כל הזמן מתנדף מגופנו אדי-מים דרך נקבוביות הזיעה. כשאנחנו לומדים תורה שלא לשמה אנשים נושמים את האדים שיצאו מגופנו בשעת הלימוד ומקבלים מכך את ההשפעות האמורות: אנשים כשרים מקבלים חידושי תורה, ופחות כשרים מקבלים חשק לעבודה ולמלאכה...

לצעיירי הצאן

מסיימים את כל ההסתרות מסיימים את כל ההסתרות

האחים היו בשיא הסתרת-הפנים בעת שרצו לקחת את בנימין, ודוקא בעת צרה גדולה כזו העצה היא להודות לה', בבחינת מה שכתוב בספורי מעשיות, שהחכם שונשלו לא הפסיק לשבח את המלך ועל ידי כך המלך לא יכל להתאפק והסיר את הוילון...

מתוך מאמר ראש הישיבה

הלוויה מלאנית

229 שנים לפטירת רבי רפאל שלמה לאניאדו זצ"ל • שב"ק ז' טבת תשפ"ג • ז' טבת תקנ"ד

ושואב המים פתח בדבריו: "אל נא תחשדני במה שאין בי. שואב מים פשוט הייתי, ואף לא ידעתי קרוא וכתוב. דבר אחד נחרט לי במהלך חיי, והוא הספר הראשון של התהלים. בכל יום ויום לאחר סיום עבודתי המתישה הייתי נכנס לבית הכנסת ומתחיל לומר את פרקי התהלים אותם ידעתי בעל-פה, ברגש ובכל כוחי הייתי ואומר אותם לכבוד השם עד שהייתי מגיע לפרק מ"א,

אני מקווה שהגשם הזולף לא יפריע ללוויה" לחש איש החברה-קדישא בעודו עוסק בטהרה. "ואני יותר מקווה" השיבו חברו, "שיהיה מספר מלווים מכובד, שתושבי העיר ישיכלו להתגבר על הרצון הטבעי להישאר בבית ויציאו לכבד את המת".

כשיצאה הלוויה התבדו החששות. הקרובים, המכרים והשכנים לא נשארו בביתם, ויצאו מעוטפים במעיליהם ללוות את שכנם היקר והתמים, שואב מים נקי ידים ובר לבב שדומה כי לא הזיק מעודו לבריה כלשהי בעולמו של הקדוש ברוך הוא.

איך לא אצטרף אליהם? מספריו של מהר"ש לאניאדו

הפרק האחרון אותי ידעתי, ואז עזבתי את בית הכנסת לכיוון ביתי.

"נשלחתי מן השמים בעקבות בקשתך לגלות לך את פשר הכבוד הגדול שנחלתי בעת הלווייתני. המלאכים הרבים שליוו אותי נשלחו משמים כדי ללוות אותי בזכות אמירת פרקי התהלים בתמימות וללא הפסק דיבור מידי יום ביום".

נפעם קם רבי אפרים משנתו וסיפר את פתרון התעלומה למקורביו, למען ידע דור אחרון את מעלת אמירת התהלים בפרט, ובכלל – מיוחדותו של יהודי העובד את בוראו בתמימות, גם אם לא חננו אותו משמים בשכל ותבונה.

(מקור: לקדושים אשר באר"ץ עמ" 364)

כשעברה התהלכה ליד השוק הצטנפו המלווים ונדחפו הצידה לפנות מקום לרב לאניאדו רבה של העיר, שנתקל בלוויה בדרכו הביתה. כשראה הרב שמדובר בהלוויית המת מיהר להצטרף וללוות כדי מהלך ארבע אמות כדרכו בכל לוויה, אך לתמיהת המלווים המשיך ללוות את המיטה בדרכה הארוכה לבית הקברות.

רבי אפרים בנו של הרב, שידועי דבר מספרים שהוא גדול בתורה ואף מעותד לרשת את אביו ברבנות העיר, תמה אף הוא ושאל את אביו בפליאה לפשר הליווי הארוך ליהודי פשוט, אמנם תם וישר אך לא תלמיד חכם או למדן מיוחד ולא צדיק מופלג. האב סימן לו כי יודע הוא את אשר עושה והמשיך ללכת בראש מורכך אחר המיטה בלא להתייחס להערותיהם ובקשותיהם של מקורביו המבקשים שיחזור לביתו ולא ימשיך להירטב בגשם לכבודו של שואב המים.

המלווים הגיעו לבית הקברות, הקברנים הזריזים הניחו את הנפטר בקברו כפי כל המנהגים המקובלים ורק אז פנה הרב ללכת אל ביתו.

"אבא מארי" פנה רבי אפרים אל אביו ביותרת הכבוד, "אולי יוכל אבי להסביר לי את פשר הכבוד אשר חלק לנפטר זה, שלא היה ידוע כבעל-מעשים ובעל-תורה יוצא דופן?". בסתר ליבו החל רבי אפרים לחשוך בשואב המים שלא היה פשוט כפי שהראה את עצמו. אולי צדיק נסתר הצליח לחיות את חייו בעירנו מבלי שהתגלה עד יום מותו, ולא עד בכלל?

האב שבר את שתיקתו: "ראה נא בני. בעת שהחילתי ללוות את מיטתו ראיתי מרחפים על המיטה רבבות של מלאכים השרים את מומרי התהלים, ועל כולם ראיתי מלאך הדור ופניו נראו לי כדמותו של דוד המלך עליו השלום. אמור נא אתה, האם יכולתי לראות את המראה הנהדר הזה ולא להצטרף אליהם וללוות את היהודי המיוחד הזה כדי לחלוק לו כבוד אחרון?!"

שמע רבי אפרים את התשובה ותמיהתו אך התגברה. מדברי אביו נראה שאין שואב-המים צדיק נסתר, אם כן אפוא למה זכה לכבוד כה מופלג ולליווי מלאכים בנוסף לאביו הגדול?

ביקש רבי אפרים מבוראו שיגלה לו את הדברים שמאחורי המראה הנפלא, ורצון יראוי יעשה.

בשנת הליל ראה רבי אפרים את שואב המים בחלומו. רבי אפרים לא הספיק לשאלו לפשר הלווייתו המפעימה

רבי רפאל שלמה לאניאדו זצ"ל

נולד: בערך בשנת ת"ע, בארם-צובה (חלב) שבסוריה, לאביו רבי שמואל זצ"ל.

על העדה: בשנת ת"ק נתמנה לכהן

כראש רבני ארם-צובה עד פטירתו, משך 54 שנים.

תנוכתוב: בפי בני העיר היה מכונה "סניור חכם" לגודל מעלתו.

זה ספר: חיבר ספרים חשובים, ביניהם "בית דינו של שלמה", "לחם שלמה", ועוד.

נפטר: כבן 84.

שלשה מראשי הקהל קיבלו מן המלך פטור מיוחד ממסים. רבי רפאל שלמה בירר שלפי הדין חייבים הם לתת מסים ככולם, אך כשהודיע להם על פסקו סירבו לקיימו. לא נרתע הרב והחרימם בבית-הכנסת בפני כולם, ולא נסוג כשקמו עליו באימים, עד שחזרו לשלם כפי הדין!

הכי קרוב - הכי מפנק

הזמינו עכשיו חדר במלון שמאחורי הצינור!

050-4141-497

avraham201@gmail.com

מיטות קינג סייז

סאונה ומקווה מטאור

ארוחת כיד המלך

הכי קרוב לצינור

LANDAU

לנדאו - הבית שלכם באומן

החיים בהלכה

בהסמכת הרב"ג ר' בצלאל נהרי שליט"א, דמו"צ קהילת זכרון ישעיה - אלעד

שאלה:

מותר בתענית לטעום מהתבשיל בלי לבלוע?

אמנם ה"משנה ברורה" (סק"ו) כתב שאם מבשלים לצורך סעודת מצווה שתתקיים במוצאי התענית יכולים גם האשכנזים להקל בשאר תעניות ולטעום עד פחות מרביעית.

עוד נקודה: יש אוסרים לטעום פעמים רבות עד שיצטרפו כל הטעימות לשיעור רביעית, ולדבריהם צריך להשגיח שכל הטעימות יחדיו לא תגענה לשיעור (ס"ב ובמשנ"ב שם).

לסיום נביא את תמיהתו-שאלתו הגדולה של הגרש"ק גרוס שליט"א (שבט הקהתי ח"ב סי' קצב סק"ב): למה הפוסקים כתבו שיעור רביעית? האם זה דווקא בשתייה, ובאוכל השיעור יהיה "כזית" כמו בכל דיני התורה, או שמשום-מה שונה דין התענית מכל דיני התורה וגם שיעור האוכל בו הוא ברביעית? (ודאגה בהגהות חתם סופר לשו"ע שם, שמשמע מלשונו שאכן באילה השיעור הוא כזית).

תשובה: בתשעה באב ויום הכיפורים אסור. בשאר תעניות מותר לטעום עד רביעית בלא לבלוע, ולאשכנזים ההיתר הוא רק בתענית יחיד אבל בתעניות ציבור אסור.

הרחב דבר: נאמר בשולחן ערוך (סי' תקסז א"ב-ב ובמשנ"ב) שבתענית מותר לטעום עד פחות מ"רביעית" (כ-86 מ"ל) כדי לדעת אם חסר מלח בתבשיל וכד', ובלבד שיפלוט לאחר מכן את מה שהכניס לפניו (וייבן שמונת אף אם כוונתו להנות, ראה משנ"ב סק"א ובשער הציון).

כל זה מדובר בתענית יחיד [שיחיד קיבל על עצמו להתענות], אך בתשעה באב ויום הכיפורים אסור אפילו להכניס לפה מעט, ולדעת הרמ"א (שם) אסור גם בכל התעניות הקבועות, שהם עשרה בטבת, י"ז בתמוז וצום גדליה (משנ"ב שם. וה"ה תענית אסור, ח"א כלל קלב סי"ט).

ניצוץ לשבת

מתוך גליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

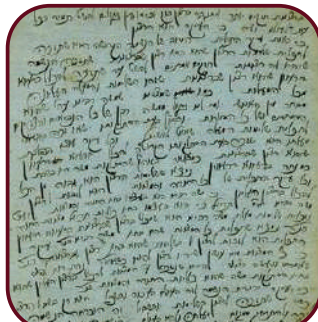
תעבוד! תתאמץ!

לא נותר להם והעדיפו לכתוב בעזרת השבעת קולמוס, דהיינו שהיו משיבעים בשמות הקודש את הקולמוס שיכתוב במהירות את כל מוצא פיהם. אך מוהר"ת התבטא 'לא היתה לי השבעת קולמוס, אולם הספקתי לכתוב כל כך הרבה מחמת ששמרתי את הזמן'. עבודה! מאמץ בפועל! בריחה מדרך הניסים!

המשנה במסכת אבות מספרת על עשרה ניסים שנעשו לאבותינו בבית המקדש, אחד מהם היה שמעולם לא נראה זבוב בבית המטבחיים. נשאלת השאלה, אם כן מדוע פעם בשבע שנים היו נכנסים לבית קודש הקדשים לצורך תיקון הבית? מדוע שם לא התחולל נס שלעולם לא ישבר או יתבלה שום דבר בבית המקדש?

ומתריצים כי יש חילוק בין הדברים: נס עושים על דבר שאין בחירה עליו. אין יד אנוש יכולה לעצור זבוב, אז משמים עשו נס. אבל במקום שאדם מעצמו יכול לשלוט, לעשות ולעבוד – אין מטריחין לעשות נס מן השמים. עשה זאת בעצמך! תתאמץ, תעבוד! אל תסמוך על יד של מעלה!...

(הרב איתמר רפאל שליט"א, מגזין 'ניצוץ' טבת תשע"ט)

בלי השבעת קולמוס... כתב ידו של רבי נתן זצ"ל

רבי נתן ז"ל, כפי שמוספר עליו, עבד קשה בלי קיצורי דרך, ללא ניסים גלויים שמקדמים את פניו, אלא בדרך קשה ומפרכת: להמשיך לשעות קדימה, למרות שיש עליות ומורדות והפסק ברצף העבודה – לא נשברים! קמים מחדש וממשיכים.

והאמת כי זוהי העבודה המיוחדת והמועדפת לפני ה' וצדיקיו. בעבודה זו יש יותר שעשוע ונחת רוח, כי היא מורכבת מהרבה התחלות, וכבר אמרו ז"ל כל ההתחלות קשות. ניסים? נפלאות? כמעט אין מקומם בדרכי רבינו ז"ל. עבודות; התחלות; קימה והתמודדות – הינם בגדר מרכז העבודה ותכליתה.

עד כדי כך התבטא רבי נתן ואמר (שיחות הר"ן קפ"ו): "אך כבר אמרנו שאין רצוננו לספר מופתים מרבינו ז"ל, כי לא באלה תהילתו, כי היה אסור במופתים..."

מופת אחד מובא שרבינו פעל אצל ר' נתן, שמיד שהיה שם את ראשו לשינה היה נרדם. מופת זה היה מאוד נצרך לרבי נתן ז"ל היות והיה בעל מחשבה (אנשי מוהר"ן).

היודגולי עולם שחברו ספרים במקצועות התורה ויגעו בתורה בניצול הזמן עד כדי שאפילו זמן לכתבת ספריהם

פתגם השבוע

גם בחינוך אין סומכים על הנס

מתוך הספר 'פיקודן משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שמרן שליט"א

להצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שליט"א

נתן בת-שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

להצלחת משפחת שאוקן
להצלחת משפחת שרון
להצלחת משפחת שילר

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים באזור מאה שערים עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד לפרטים: 054-8475902

גילויים בליקוטי תפילות

מוהרנ"ת במקום שנשאר ריק.

אולם רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל אמר בשיחתו, שקיבל מר' אלתר טעפליקר הי"ד שתפילה זו אכן חוברת על ידי רבינו הקדוש בעצמו. כאשר רבי נחמן בורשטיין זצ"ל שאל אותו: אם כן, למה מוהרנ"ת לא ציין עובדה זו? השיב לו רבי לוי יצחק שאין ראיה ברורה מזה כנגד מה ששמע בבירור.

יש אומרים, שגם מהניסוח "אמתחת הכתבים" ניתן לדייק שזה מריבה"ק בעצמו, כי על מוהרנ"ת שהיה עדיין חי לא היו צריכים לכתוב ש"נמצא באמתחתו" אלא שזה עוד תפילה שלו ככל התפילות.

היה זה בשנת תקע"ה, כאשר החל גאון עוזנו רבי נתן זי"ע לקיים את הציווי של רבינו הקדוש שאמר "גם טוב לעשות מהתורה - תפילה, דהיינו כשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אזי יעשה מזה תפילה, דהיינו לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר, מתי יזכה גם הוא לבוא לכלל זה, וכמו הוא רחוק מזה, ויבקש מאיתו יתברך שיזכהו לבוא לכלל המאמר שם באותו המאמר."

התפילה המפורסמת

תחילה החל רבי נתן לרשום את תפילותיו לעצמו באופן מסודר על פי כל תורה. "על כן שמתי אל ליבי" מתאר רבי נתן, "להעתיק מהתפילות שרשמתי לעצמי, כאשר פקד עלי רבנו זכרונו לברכה שטוב לכתוב לעצמו התפילות כשזכורין לאיזה תפילה סדורה, כדי שיוכל לאומרה גם בפעם אחר, וכן עשיתי."

אחר כך ראינו "משיך רבי נתן ומספר, "שטוב להעתיקם בלשון כלליות באופן שיהיו שווין לכל נפש, ולמוסרם לאנשי שלומנו לכל אמונע הטוב מבעלי... וכאשר העתיקתי קצתם ומסרתים לקצת אנשים, והטוב בעיניהם מאד מאד והפצירו בה להעתיק להם כולם". ואכן לא חלף הרבה זמן ואנ"ש התלהבו מהתפילות, מאוד, העתיקום לעצמם וכך החלו לפזר תפילותיו של רבי נתן בין החסידים כולם.

בספר 'ליקוטי תפילות', שהודפס בביתו של מוהרנ"ת זיע"א אפשר למצוא פרטים מרתקים על תהליך ההדפסה של הספר הקדוש. בעמודים הראשונים של הספר 'ליקוטי תפילות', מיד אחרי ההקדמה, מופיעה התפילה המפורסמת והידועה שכיום מודפסת כמעט בכל תיקון הכללי.

מעל התפילה המתחילה במילים "רבנו של עולם עילת העילות", נכתב: "בכדי שלא להוציא הנייר חלק, הצגנו פה תפילה שרשמנו באמתחת הכתבים". כמובן שזאת הפעם הראשונה שבה הודפסה התפילה הזו, והשאלה היא מי כתב אותה, מה המקור שלה, ועל איזה כתבים מדובר שהיא נמצאה באמתחתו?

אמתחת הכתבים של רבי נתן

על זהותו של כותב התפילה רבו הדעות: רבי נתן צבי קעניג זצ"ל כותב בספרו "נווה צדיקים", שמחבר התפילה אינו רבינו הקדוש אלא רבי נתן, וזאת משום שאם הייתה זו תפילה שחיבר רבינו הקדוש אין ספק שמוהרנ"ת היה מציין זאת. אלא ר' שכנא, שעסק בהדפסת התפילות הראשונות, הכניס תפילה שמצא באמתחת אביו של

סיפור של תפילות ה'ליקוטי-תפילות' שהודפס בבית רבי נתן

הגהות בכתב יד

דבר נוסף שניתן לגלות תוך כדי הבטה בספר, הוא שרבי נתן הדפיס בביתו רק עד תפילה י"ד שבחלק ב' בלבד, ומכאן ואילך המשיך וההדפסה התרחש בדפוס אחר.

כך מתברר אחרי שמביטים בכל העותקים שקיימים היום, ובכולם ניתן להבחין בשינוי שיש בין סוגי הדפים עד לתפילה י"ד ואחרי תפילה י"ד. ההבדל בין הדפים הוא בצבע הדף, מה שמראה כי ההדפסה התקיימה במקום אחר בו הדפים היו שונים ועשויים מסוג אחר.

ישנו עותק נוסף נדיר מאותו 'ליקוטי תפילות' דפוס ראשון, ועליו יש מספר הגהות בכתב יד.

את מירב ההגהות הללו לא ניתן לדעת מי כתב, אך בתפילה א' בחלק ב' ישנה הגהה אחת שהיא שונה משאר ההגהות בה נכתב "והישר בעיניו יעשה". על פי צורת הכתב נראה מאד שאת המילים הללו הוסיף באותו עותק רבי נתן בעצמו, ואכן זהו עותק נדיר ומיוחד מאד.

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי ככולל יצחי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטון שליט"א אצלכם בבית

מוקד הזמנות: 1-800-800-148